

Henki &

elämä

Herkkä raittius

Jyväskylän
seurakunnan
lehti

23.4.2020 ■ numero 7

Uimari Leo
Lähteenmäki ja
hiljainen halli

► sivu 3

Kirkon voi
tuoda vaikka
pihaan

► sivut 6-7

Kastelahjaksi
oma
puuntaimi

► sivu 12

Pääkirjoitus

Ja Borgelorp söi kukan, lapsi pannukakun

Tällä viikolla seurasin herkeämättä televisiosta, kuinka pieni, karvainen ja oranssi Borgelorp-niminen ötökkä ei halunnut mennä päivänille. Se oli jätetty hoitoon jollekin peikon näköiselle otukselle, ja tämä hoitaja sai ohjeeksi, että Borgelorpin ei missään tapauksessa saa antaa syödä violetta kukkaa.

Kyseen pիրretty ei mainittavasti ole ennen saanut vanttua huomiota, mutta näinä aikoina olen ilmeisesti myös onnistunut tylsistymään välillä niin, että tämän virike tuntui tavallista suuremmalta.

Jos joskus, niin nyt on hyvä aika tärkeiksi havaitulle kylästykselle. Aivotutkijat ovat huomauttaneet jo vuosien ajan, että kasvatamme nyt ikävystymisherkkää sukupolvea, ehkä sellaiseksi on muuttumassa koko yhteiskunta. Emme koe enää tyhjiä hetkiä, kun aina sellaisen alkaessa kaivamme älypuhelimien esiin. Nykylapset eivät juuri koskaan ehdi ikävystyä, ja heille tarjotut liiat ärsykkeet vievät kyvyn keskittyä. Myös luovuus tarvitsisi polttoainekseen tylsyyttä.

Kasvatustieteilijä Juha T. Hakalan mukaan tylsyyteen oppiminen lähtee lapsuudesta. Tämä poikkeustilanne onkin mahdollisuus näyttää lapsillemme vilahdus heidän vanhempiansa lapsuuteen, jonnekin sinne 1970- tai 1980-luvulle, jolloin uunissa pannukakkuun pullistuva kupla oli ohjelmanumero. Ihan koko ajan ei juostu menoissa ja meiningeissä, vaan aika usein ihan oltiin vain. Sitten syötiin sitä pannukakkuja. Ja illalla tuli Napakymppi.

Tylsistyminen ja rauha kulkevat käsi kädessä. Tämä aika on hyvä muistutus siitä, että aina ei tarvitse hötkyillä.

Koska maltoin ensimmäistä kertaa katsoa loppuun, mitä Borgelorpile tarinassa tapahtuu, kerron sen nyt: Borgelorp pääsi tietysti syömään kukan. Se muuttui violetiksi ja kasvoi jättäjänsäiseksi. Sitä hoitanut peikko kertoi omistajalle hädissänsä, kuinka oli päässyt käymään. Omistaja otti asian rauhallisesti. Se painoi Borgelorpiä sormella nenänpäästä. Otus kutistui ja muuttui takaisin oranssiksi.

Niin minä istuin sohvalla ihan hötkyilemättä ja näin, että ainakin sadussa iso mörkö voi hetkessä kutistua – ja maailma palata takaisin ennalleen.

Jonna Arola
Päätoimittaja

Yksi hetki

Vaajakosken alueseudun lastenhoajaajat tarjoavat poikkeustilanteen aikana lastenhoitoapua ulkotiloissa niin, että lapsi tuodaan ulos valmiiksi puettuna. Ida Pohjonen jätti lapsensa Lukan ja Pietan keskiyöllä klo 15.4. klo 12.06 Johanna Leedin ja Tarja Palanderin hoitoon. Vaajakoskella lastenhoitoapua voi kysyä numerosta 040 574 1706.

Kolme tärppiä tuleviin hetkiin

- 1 Perhekirko järjestetään Vaajakosken kirkossa sunnuntai-ina 26.4. kello 10 ilman läsnä olevaa seurakuntaa. Tälleen on katsottavissa Vaajakosken alueseudun Youtube-kanavalla.
- 2 Tikkakosken kirkossa pidetään raamattutunti torstaisin kello 19, mutta vain etänä. Suora lähetys on katsottavissa verkossa Tikkakosken alueseudun Facebook-sivulla.
- 3 Ttilla on tubekana sinulle, joka kaipaat puuhaa koulupäivän jälkeen. Nuorten juontajien vetämiä lähetystöjä voi seurata suorana tiistaisin klo 16 tai nauhoitettuna milloin vain.

Jyväskylän seurakunnan tapahtumat on peruttu toistaiseksi koronaepidemian vuoksi.

Sanottua

”Nyt tarvitaan ennen muuta harkintaa, malttia ja kuuliisuutta esivallan ohjeille. Kelpaisiko koronan edessä tavoitteeksi: pää kylmänä, sydän lämpimänä, kädet ristissä?”

Piispa Eero Huovinen
(Kotimaa24 31.3.2020)

”Sen soisikin, että kaiken alakulon keskellä myös ne ilot kirkastuisivat uudella tavalla, että ilman muuta on lupa kokea iloa. Jokainen päivähan on kuin lahja.”

Arkipiispa Tapio Luoma
(Keskisuomalainen 10.4.2020)

”On vaikea punnita rahaa ja terveyttä, ihmishenkiä ja euroja vastakkain, mutta se on tehtävä. Jos joudumme syvään valtiontaloudelliseen kriisiin, sillä on myös terveysvaikutuksia. Nämä asiat ovat viime kädessä jossain määrin yhteismitallisia.”

Talousvaikuttaja Björn Wahlroos
(Talouselämä 12/2020)

”Eikä vitsailu tee asioista vähemmän vakavasti otettavia. Se tekee asioista siedettävää. Poikkeusaikana huumorista tulee yhtä tärkeää kuin kaappiin hamstratuista her-

nerokkapurkeista tai päivän ulkoiluhetkistä. Huumori on turvasama ja muistutus siitä, että maailma on yhä pystyssä. Sille voi yhä nauraa.”

Vapaa toimittaja Laura Hallamaa
(Yle.fi 9.4.2020)

”Ei pidä mennä asioiden edelle, mutta se on sanottava, että sitten joskus, kun tämä hiljaiselo päättyy, kun maailma jälleen avaa syliänsä. Sitten voi kyllä tulla itku.”

Toimittaja Mikko Lundell
(Keskisuomalainen 20.4.2020)

7/20

Kannessa: Rankkojen elämäntilanteiden jälkeen Heidi Nykänen elää nyt ilman päihteitä. Hän saa uskoa voimaa suunnitella tulevaisuutta.
Kuva: Sami Saarenpää

Päätoimittaja
Jonna Arola 040 535 1064
Sähköposti
jksrk.viestinta@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Tellervonkatu 5
PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ

Taitto Viestintä-Paprico Oy
Sähköposti
jksrk.viestinta@evl.fi tai etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite
Tellervonkatu 5
PL 103, 40101 JYVÄSKYLÄ

f jksrk

@jyvaskylan_seurakunta

@Henkielama

henkielama

Seurakunnalta avustuksia musiikkityöhön

Jyväskylän seurakunta jakaa tänä vuonna talousarvioavustusta seuraaville musiikkityötekeille rekisteröidyille yhdistyksille: Candela-kuoro ry 1 600 euroa, Keltinmäen seurakunta-kuoro ry 2 000 euroa, Korpilahden kirkko-kuoro ry 1 500 euroa, Kuomu ry 3 000 euroa, Lux Auribus ry 2 000 euroa ja Palokan kirkko-kuoro ry 2 000 euroa.

Lähetysjuhlat perutaan koronan takia

Suomen Lähetysseura ja Lahden seurakuntayhtymä peruuttavat Lahdessa 22.–24.5. pidettäväksi suunnitellut Lähetysjuhlat koronavirusepidemian takia. Lähetysjuhla on järjestetty vuosittain Lähetysseuran perustamisesta eli vuodesta 1859 saakka, eikä tapahtumaa ole peruttu koskaan aikaisemmin.

Lähetysjuhlat on yksi Suomen vanhimmista vuosittain järjestettävistä yleisötapahtumista ja suurin kirkon kansainvälisen toiminnan tapahtuma.

Seuraavat Lähetysjuhlat on tarkoitus järjestää yhteistyössä Kirkkopöyriänsä Oulussa 21.–23.5.2021.

Lähetysseuralta katastrofiapua Tansaniaan

Koronavirusepidemia leviää maailmalla nopeasti. Viruksen leviämisen hidastamiseksi tiimit tarvitsevat oikeaa tietoa. Kehitysmaissa monen ihmisen ensisijainen tiedonlähde on radio. Lähetysseura myöntää 30 000 euroa katastrofiapua tiedon jakamiseen radion välityksellä Tansaniassa.

Tanzania Development Information Organization TADION yli kolmekymmentä yhteisöradioita tavoittavat Tansaniassa yli 15 miljoonaa ihmistä. Myös Tansanian evankelisuterilaisella kirkolla on useita radiokanavia, joiden kautta kuulijakuntaa on mahdollisuus kasvattaa entisestään.

Ulkomaanavulta koronatyöhön 100 000 euroa

Kirkon Ulkomaanapu (KUA) on myöntänyt 100 000 euroa lisää hätäapua koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Ugandan myönnettiin 50 000 euroa, Somaliassa Baidoaan alueelle 15 000 euroa ja Etelä-Sudanin 35 000 euroa. Jo aiemmin Keniaan annettiin 50 000 euroa. Yhteensä Itä-Afrikan koronatyöhön on myönnetty 150 000 euroa.

Koronaviruksen vuoksi uimahallit ovat tällä hetkellä suljettuina yleisöltä. Uimari Leo Lähtenmäellä on erikoisluvalla pääsy halliin sivuovesta.

Sopivan rauhallinen uimari

Koronavirus siirsi paralympialaiset vuodella eteenpäin. Uimari Leo Lähtenmäen treenit jatkuvat silti ja arki sujuu lähes entiseen tapaan.

MINNA PALOVAARA teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Miten koronavirus on muuttanut arkesi?

Korona ei ole juurikaan aiheuttanut muutoksia arkeeni. Pääsen treenaamaan, vaikka uimahallit ovat kiinni yleisöltä. Kisoja ei nyt järjestetä, mutta muuten on aika normaali meininki.

Arkeeni kuuluu yleensäkin melko vähän kontaktia ihmisiin. Ehkä käsienpesuun on tullut erityistä huolellisuutta.

Miltä tuntuu harjoitella tyhjässä hallissa?

Olen tottunut tilanteeseen, koska uimahalli pidetään normaalistakin jonkin aikaa yleisöltä kiinni kesäisin. Harjoittelen myös silloin ilman muita uimahallin käyttäjiä.

Ovatko tulevaisuuden suunnitelmasi muuttuneet?

Siinä suhteessa kyllä, että paralympialaiset oli merkitty kalenteriin tämän vuoden elo–syyskuun vaihteeseen. Ne siirtyivät vuodelle eteenpäin, mutta vuosi on loppujen lopuksi lyhyt aika.

Miten kuvailisit itseäsi?

Olen tähän lajiin sopivan rauhallinen ja viihtyn omassa oloissani. Harjoituksissa pidän kiinni päätöksistäni ja haluan tehdä asiat kunnolla. Sanoisin, että olen kunnianhimoinen ja pidän voittamisesta. Vapaajalla olen paljon rennompaa tyyppiä.

Oletko myös opiskelija?

Opiskelen kemian yliopistolla, mutta tällä hetkellä olen päätoimisesti urheilija. Näillä näkymin minusta tulee jossakin vaiheessa filosofian maisteri.

Millainen valmennustiimi sinulla on Swimming Jyväskylässä?

Marjoona Teljo vastaa uinnista ja Tapani Keränen saliohjelmasta. Lisäksi tiimissä on fysioterapeutti, hieroja ja henkinen valmentaja.

Millaista henkinen valmennus on?

Keskustelemme paljon eri asioista. Siinä suhteessa kyllä, että paralympialaiset oli merkitty kalenteriin tämän vuoden elo–syyskuun vaihteeseen. Ne siirtyivät vuodelle eteenpäin, mutta vuosi on loppujen lopuksi lyhyt aika.

Miten innostuit uimisesta?

Huomasin 14–15-vuotiaana, että pärjään uimisessa ja olin siinä hyvä. Se innosti harrastamaan lisää. Melkein aina on kiva lähteä hallille.

Mitä, jos ei huvita lähteä treeneihin?

On parempi levätä, jos tunnen, etten pysty sillä kertaa tekemään harjoitusta kunnolla. Harjoituksen laadun pitää olla kohdallaan, että se vie eteenpäin.

Hyvä tulos ei synny pelkästään suurella harjoituksen määrällä. Kehittyminen ja kisoissa pärjääminen motivoivat jatkamaan. Välillä pitää irrottaa ajatukset ja tekemiset kokonaan urheilimisesta.

Oletko aina hyvässä kunnossa?

Olen aina liikunut paljon, ja aloitin määrätietoisesti harjoittelun 17–19-vuotiaana. En osaa kuvitella lopettavani liikuntaa. Kunto vaihtelee, koska huippukunto pyritään ajoittamaan kisoihin.

Huomaan hyvän kunnon olossani, kun kisakausi lähestyy. Huippu-urheilijan ja tavallisen harrastajan kuntoa ei voi verrata keskenään. Elämäntilanteen vaikuttavat tietysti

muutkin asiat, ja fyysinen kunto on vain osa hyvinvointia.

Kuinka paljon treenaat?

Viikoittainen harjoittelumäärä vaihtelee 10–30 tunnin välillä. Leirillä tunteja voi kertyä tuon ylikin. Keskimäärin treenaan kahdeksan kertaa viikossa pari tuntia kerrallaan.

Mitä muuta ehdit tehdä?

Vietän aikaa kavereiden kanssa. Tykkään myös kalastaa ympärivuoden.

Mikä on urasi huippukohta?

MM-pronssi 50 metrin vapaauinnista vuodelta 2013.

Millainen kaupunki Jyväskylä on uimarille?

Täällä on lyhyet välimatkat ja valittavana kaksi uimaseuraa. AaltoAlvari tarjoaa hyvät puitteet harjoitella, vaikka välillä on jonkin verran ruuhkaista. Tilaa on luovassa liisä, koska uusi 25 metrin allas on jollakin aikavälillä suunnitelmassa.

Uitko lainkaan järvessä?

En juurikaan, altaassa uiminen riittää minulle.

Jyväskylän seurakunnan lähimmäisen puhelimen
041 730 3453
ma-su klo 8-20.

Kesällä ei järjestetä leiritoimintaa

Rippikoulujen siirtämisen lisäksi Jyväskylän seurakunnassa ei järjestetä kesä-heinäkuussa muuta leirien kaltaista kokoaavaa toimintaa. Seurakunnassa varaudutaan kuitenkin siihen, että kesän aikana saattaa olla mahdollista käynnistää jo pieni- ja nuorisoyhteisöjä, joita on pidetty kesä- ja heinäkuussa. Myös jumalanpalvelusten järjestämistä harkitaan tilanteen salliessa.

Seuraamme asiassa viranomaisten ohjeita ja suosituksia.

Nuorille on avattu oma nettipäivystys

Jyväskylän seurakunta on avannut nettipäivystyksen nuorille ja varhaisnuorille Discord-alustalla. Seurakunnan nuorisohjaajat päivystävät kanavalla koulupäivinä klo 12-14. Nuorisohjaajien kanssa voi jutella mistä vain tai kysyä neuvoa koulutehtävissä.

Discord-keskustelualustalle kirjaututaan käyttäjänimellä tai nimimerkillä. Alustaa on mahdollista käyttää selaimen kautta tai sovelluksen voi asentaa tietokoneelle tai älypuhelimelle. Discord on alkujaan videopeliyhteisöille suunniteltu sovellus, joka mahdollistaa keskustelun ja chatin reaaliaikaisesti kanavan osallistujien välillä. Myös kuvan ja videon jakaminen on mahdollista.

Jyväskylän seurakunta ja Jyväskylän kaupunki tarjoavat palvelua yhteistyössä. Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut päivystävät omalla kanavallaan 16-20 (perjantaisin 16-22).

Kesätöihin koronasta huolimatta

Jyväskylän seurakunta palkkaa kesätyöntekijöitä tulevalle kesälle poikkeustilanteesta huolimatta lähes normaalin tapaan. Vain kirkkojen kesäoppaiden rekrytointi on keskeytetty.

Suurin osa kesätyöntekijöistä työskentelee hautausmaalla. Hakemuksia hautausmaalle tuli 271 ja 97 sai paikan.

Seurakuntatyöhön eli rippikoulu- ja nuorisotyöhön sekä Lehtisaareen palkattiin 20 kesätyöntekijää. Heidän tehtäviensä sisältö voi kuitenkin koronatilanteen vuoksi muuttua.

Ruokakassista apua arkeen

Jyväskylän seurakunta jakaa Arjen eväät -kasseja vähävaraisille ja niitä muuten tarvitseville.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Ruoka-avun tarve on kasvanut koronaviruksen aiheuttamissa poikkeusoloissa. Huoli ja epävarmuus toimeentulosta näkyy monissa perheissä.

Jyväskylän seurakunta on aloittanut Arjen eväät -ruokakassien toimittamisen vähävaraisille ja niitä muuten tarvitseville. Kassia tarvitsevat voivat ottaa yhteyttä seurakunnan diakoniatyöntekijään, jonka kanssa keskustellaan avun tarpeesta.

– Arjen eväät on tarkoitettu ensisijaisesti heille, joilla on taloudellisesti tiukkaa ja jotka eivät saa apua muualta, diakonian asiantuntija Kirsi Lepoaho kertoo.

Arjen eväät -ruokakassi sisältää nimensä mukaisesti arjen perusevää kuten kananmunia, ruisleipää, näkkileipää, leivettä, leikkeleitä, kurkkua, kahvia, maitoa ja hedelmiä. Lapsiperheitä varten kassissa on lisäksi kaakaota, vohvelia ja ylimääräinen annos maitoa.

Arjen eväisiin voidaan tilanteen mukaan lisätä myös valmiita ruoka-annoksia, joita tehdään seura-

Jyväskylän seurakunnan jakamassa ruokakassissa on arjen perusevää.

kunnan emäntäpalvelussa. Ruoka-annokset on tarkoitettu vähävaraisille, karanteenissa oleville sekä riskiryhmään kuuluville, jotka eivät saa apua muualta.

Ruokakassin voi hakea diakoniatyöntekijöiden vastaanotolta ajanvarauksella. Tarvittaessa ruokakassi toimitetaan suoraan kotiovelle lähikontaktia välttäen.

Arjen eväät -ruokakassi on tilapäinen apu. Mikäli ruoka-avulle on enemmän tarvetta, erilaisia vaihtoehtoja voidaan kartoittaa yhdessä diakoniatyöntekijän kanssa.

Erilaisen avun tarve on lisääntynyt koronaepidemian vuoksi. Se on saanut myös monet eri tahot antamaan apua niille, joita poikkeusolot koskettavat eniten. Muun muassa Jyväskylän Laajavuoren Rotary club lahjoitti seurakunnan ruokakasseja varten 1 500 euroa. Lahjoituksia on tullut myös kaupailta.

Jokainen lahjoitus otetaan kiitollisuudella vastaan, olipa tarjottu apu millaista tahansa. Jos joku ottaa yhteyttä, mietimme yhdessä, mihin varoja tai muita lahjoit-

uksia voisi käyttää, Kirsi Lepoaho kertoo.

– Seurakunnan diakoniatyöllä on vahvaa osaamista avun antamisessa. Seurakunnan kanavien kautta apu menee varmasti perille, Lepoaho sanoo.

Mahdollisista lahjoituksista voi olla yhteydessä Jyväskylän seurakunnan diakonian asiantuntijaan Kirsii Lepoaho, p. 050 521 5416.

Riparilla kysellään, mitä pukki toi

Jyväskylän seurakunnan tulevan kesän rippikoululeirit on päätetty siirtää järjestettäväksi syys- ja joululomien aikaan.

JONNA AROLA teksti
ATTE SAURANEN kuva

Rippileirejä odottavien nuorten puhelin soi tänä keväänä. Jyväskylän seurakunnasta otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä riparille tuleviin nuoriin ja heidän vanhempiinsa. Korona on nimittäin pakottanut siirtämään leirejä, mutta peruttu niitä ei ole.

Uuden ratkaisun mukaan rippileirit järjestetään syys- ja joululomien aikana. Turvallisuussyistä tehty päätös koskee kesän kaikkia leirijaksia. Myös päivärippikoulu ryhmiä siirretään syyskuun. Asia koskee reilua tuhatta jyvaskyläläistä nuorta.

Jyväskylän seurakunnan kirkkoherra Arto Viitala kertoo, että asiaan liittyen kuultiin isoa joukkoa perheitä.

– Perheiltä tuli selkeä viesti siitä, että moni kokee kesän suunnitelmien helpottuvan leirien siirtymisestä. Huolta perheissä aiheutti leirien turvallisuus ja myös se, kuinka konfirmaatiojuhla voitaisiin tulevana kesänä järjestää.

Rippikoululaisia Vesalan leirikeskuksesta kesällä 2019.

Perheissä koetaan Viitalan mukaan erittäin positiivista, että leirit järjestetään kuitenkin myöhemmin, eikä tämä tärkeä kokemus jää tähtäykseen ikäluokalta väliin. Siirrossa huolimatta jokainen nuori pääsee Jyväskylässä halutesaan rippileirille.

– Noin puolet ikäluokan rippileireistä järjestetään syyskuun ja loppu sitten joulun välipäivinä, sanoo rippikoulupappi Ville von Gross.

Yleisenä ajatuksena on, että kesäkuun ja osa heinäkuun rippileirit järjestetään kuitenkin myöhemmin, eikä tämä tärkeä kokemus jää tähtäykseen ikäluokalta väliin. Siirrossa huolimatta jokainen nuori pääsee Jyväskylässä halutesaan rippileirille.

– Noin puolet ikäluokan rippileireistä järjestetään syyskuun ja loppu sitten joulun välipäivinä, sanoo rippikoulupappi Ville von Gross.

Hän myös toivoo riparilaisilta ideoita leireihin liittyen.

Konfirmaatioiden osalta siirto tarkoittaa sitä, että syysrippikoululaiset konfirmoidaan lokakuussa ja joulun riparilaiset tammikuussa. Myös viime hihtoloman rippileirien konfirmaatiot on siirretty elokuun loppuun.

Halutessaan rippikoulu voi käydä myös etänä kesä- tai heinäkuussa. Etäryhmien konfirmaatiot järjestetään kirkossa loppukesällä tai syksyllä. Etäripari toteutetaan etäopetusohjelmistojen ja älypuhelimien avulla. Opetusta on viitisen tuntia päivässä parin viikon ajan.

– Siihen ei kuulu leirimeininkiä, mutta pyrimme tekemään myös etäriparista vahvasti yhteisöllisen, nuorisoyhteisön ja rippikoulutyön asiantuntija Janne Kippola sanoo.

Rippikoulujen siirtämiseen liittyvät suunnitelmat toteutetaan Jyväskylän seurakunnassa koronaepidemian liittyvien ohjeistusten mukaan, ja suunnitelmia muutetaan tai tarkennetaan tarvittaessa.

Poikkeusolojenkin keskellä versoo toivo

Pitkän linjan perheneuvoja Jyväskylän seurakunnasta aloittaa uuden Rakkauslinikan asiantuntijana. Pekka Puukon mielestä tärkeintä tässä ajassa on omien tunteiden, toiveiden ja rajojen sanoittaminen.

IIKKA HACKMAN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Videolla ruskean ulkoilutakkiin, mustaan pipoon ja farkkuihin puukutunut mies seisoo lehdeettömän omenapuun alla puutarhasakset kädessä ja puhuu – siitä, miten toimia, kun puoliso alkaa yhtäkkiä ärsyttää.

– Poikkeustilanteen takia yhteinen aika on lisääntynyt, eikä se ole pelkästään iloinen juttu. Epävarmuus tulevasta sekä huoli omasta ja läheisten terveydestä nostavat kertoimet ihan toiseen luokkaan kuin vaikka lomakausina, tuo mies sanoo nyt.

Hän on pappi ja perheneuvoja Pekka Puukko. Perhe- ja parisuhteiden solmukohdat ovat työn kautta hänen ominta alansa, läsnäolo tärkein työkalunsa. Sen takia hän päätyi myös omenapuun alle puhumaan kameralle.

– Nämä videot lähtivät aika pienestä. Vaimoni on kasvatuksen hippakuntasihteeri, ja kun tiedot poikkeusolojen julistamisesta ja hallituksen toimenpiteistä tulivat, totesimme että nyt on pakko tehdä jotain. Että pitäisi tarjota sisäl-

töä, joka olisi helposti katsottavissa ja loisi toivoa, Puukko sanoo.

Yksi asia johti toiseen, ja nyt lyhyitä videoita poikkeusolojen perhesuhteista on katsottu yli 500 000 kertaa.

Poikkeuksellista arkea on eletty jo sen verran pitkään, että tarjolla on vähän joka näkökulmasta esitettyjä mielipiteitä siitä, miten keuhkin juuri nyt pitäisi elää.

” Ajatukseni on, että kirkon on hyvä olla siellä missä ihmisetkin.

Perheissä ollaan poikkeuksellisen paljon omassa porukassa, ja Puukon mielestä tärkeintä on puhuminen.

– Ahdistus on minusta se isoin asia. On niin monta ahdistavaa asiaa ristikkäin ja rinnakkain. Nyt perheissä ja parisuhteissa pitäisi erityisesti pystyä sanoittamaan omia tarpeita ja rajoja. Jos tässä tilanteessa ei pystytty puhumaan, on yh-

teisen elämän uudelleenjärjestämisen todella vaikeaa.

Hän lisää, että perheneuvonnassa saatujen kokemusten perusteella kriisitilanteen aiheuttamat haasteet on pääasiassa ratkottu perhepiirissä. Asiakaskontakteissa on keskusteltu lähinnä niistä aiheista, joiden takia perheet ovat alkujaan neuvontatyön piiriin tulleet.

– Se on ollut pieni yllätys, kuviteltiin että olisi enemmän kriisitöitä tässä tilanteessa. Perheistä on tullut viestiä, että on mennyt hyvin. Toinen puoli totuutta on tietysti se, että poliisi kertoo kotihälytysten lisääntyneen ja lastensuojelu on huolissaan.

Puukon työrooli kasvoi huhtikuun alussa yhdellä mielenkiintoisella lisäosalla. Hän on toinen kirkon ja A-lehtien uuden yhteistyöhankeen, Rakkauslinikan, kasvoista. Kyseessä on säännöllisesti ilmestyvä, parisuhteiden ongelma-kohtiin apua tarjoava palsta A-lehtien terve.fi-verkkopalvelussa. Puukko ja Nina Kauppinen taustatiimeineen vastaavat palstalla lukijoiden kysymyksiin.

– Ajatukseni on, että kirkon on

hyvä olla siellä missä ihmisetkin. Tämä on yksi paikka tavoittaa ihmiset, joilla on tähän elämäntilanteeseen liittyviä kysymyksiä. Meillä taas on paljon kokemusta näihin liittyen. Minusta tämä on kauhean luonnollinen yhtälö.

Piispa sanoi hienosti, että toivon ylläpitäminen on kirkon erityisen tehtävä tällaisissa oloissa. Sitä tehtävää tässä tehdään, ollaan läsnä ottamalla ihmisten elämän kysymykset tosissaan, Pekka Puukko sanoo.

Tiesitkö?

Rakkauslinikka ja PAK

- Rakkauslinikka on Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon ja A-lehtien yhteistyöhanke, joka toteutetaan A-lehtien terve.fi-verkkosivustolla.
- Kirkon perheasiain asiantuntijat vastaavat sivustolla lukijoiden ja sivuston toimittajan kysymyksiin parisuhteiden ja perhe-elämän ongelmakohtiin liittyen.
- Sisältöjen avulla tuetaan perheiden hyvinvointia, tarjotaan apua ja tukea ihmishuoleongelmissa ja inspiraatiota paremman parisuhteen rakentamiseen.
- PAK eli Jyväskylän seurakunnan Perheasiain neuvottelukeskus palvelee poikkeustilanteen aikana etänä. Neuvottelut tapahtuvat puhelimitse tai verkkosovelluksen kautta. Uusia aikoja voi varata numerosta 044 774 7052 tiistaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12–14.30.

Suosittua Rakkauden ammattilaiset -blogia aiemmin kirjoittanut Pekka Puukko pitää tärkeänä, että perheneuvonta näkyy myös julkisesti. ”On tärkeää, että seurakuntalaiset tietävät, että tällaisista töistä kirkko tekee, tällaisista hyvää. Että tätä tarkoittaa kuuluu seurakuntaan.”

Ville von Gross vihki Oona ja Ismo Jousmäen oman rantasaunan terassilla kesällä 2018.

Kirkkohäät omassa rannassa

Kirkollisen vihkimisen ei välttämättä tarvitse noudattaa perinteisiä kaavoja. Ville von Gross vihki Jousmäet rantasaunan terassilla toissa kesänä.

IIKKA HACKMAN teksti
GILBERT LUDVIG kuvat

Sanottuaan toisilleen "tahdon" he kävelivät parinkymmenen metrin matkan ranta-veneeseen, nousivat soutuveneeseen ja katosivat utuiseen horisonttiin.

Näin romanttiseen sävyyn voisi kuvailla laukaalaisten Oona ja Ismo Jousmäen toisesäistä vihkimistä heidän kotipihaansa.

– Minä toisinaan jännitin, että kaatuuko vene, kun me kiivetään siihen. Ei jännityksestä pääse tutussakaan ympäristössä kokonaan eroon, se vain saattaa suuntautua vähän eri asioihin, Oona Jousmäki nauraa.

Vihkiminen suoritettiin Jousmäkien rantasaunan terassilla Laukaan Vihtasillassa, ja seremonian jälkeen pari todella poistui paikalta soutuveneellä – vastarannan laiturin ja siellä odottaneeseen autoon. Hääjuhla pi-

dettiin oman talon pihaan pystytetyssä juhlatellassa. Vieraisi oli kutsuttu molempien lähisukulaiset.

– Siinä porukassa on kaikkiaan kymmenkunta pientä lasta, joten tämä oli siltäkin kannalta ihanteratkaisu. Ei tarvinnut miettiä, miten lapset jaksavat istua kirkossa. Meidän häissä vieraat rymysivät hiekkalaitikolla ja keiuksella, Ismo Jousmäki muistelee.

Kirkkohäihin liittyy tiukasti pinttyneitä käsityksiä. Vaikka kirkko on monelle edelleen se ainoa oikea miljöö avioliiton solmimiseksi, on paljon myös niitä, jotka ehkä kampaavat jotakin pienimuotoisempaa ja henkilökohtaisempaa ja olettavat, ettei kirkollinen vihkiminen silloin tule kyseeseen.

Jousmäet vihki nyt seurakuntapastori Ville von Gross Jyväskylän seurakunnasta on huomannut ilmiön.

– Kyllä sellainen ajatus tuntuu olevan, että vihkimistä varten pappi ei lähtisi kirkon ulkopuolelle. Tietenkin pappejakin on erilaisia, mutta kyllä minä ainakin olen valmis kaikenlaisiin uusiin ideoihin, hän sanoo.

” Miksi lähteä rakkaasta pihaan kirkkoon, kun kirkon voi tuoda pihaan.

Ylivoimainen enemmistö hänen suorittamistaan vihkimisistä on tapahtunut kirkkoympäristössä.

– Yllättävän paljon on tosin ollut vihkimisiä mautiloilla. Varmaan ne, jotka ovat

käyneet vain perinteisissä kirkkohäissä, eivät tule edes ajatelleeksi, että asian voi tehdä toisinkin.

– Onhan se papille omanlaisensa haaste, jos heinäkuussa on vaikka Taulumäen kirkossa kolme vihkimistä peräkkäin. Tällaisessa omaleimaisessa miljöössä on helpompi päästä kiinni niihin ihmisiin, keitä he ovat ja miksi he haluavat tulla vihityksi juuri siinä tietyssä ympäristössä.

Mielikuvituksen käyttäminen häiden järjestelyissä ja vihkkipaikan miettimisessä saattaa nousta entistä suurempaan rooliin, jos aikoo vihille tulevana kesänä. Kokoontumisjärjoituksesta ja koronatilanteesta ylipäätään kun ei kesän osalta vielä tiedetä kaikkea.

Jousmäille oli selvää, että he halusivat kirkollisen vihkimisen, mutta myös, että tapahtumasta tulisi pienimuotoinen. Ajatus

– Vähän mietittiin, että voiko omista häistä oikeasti lähteä soutamalla, mutta sitten ajateltiin, että sen kun tehdään, Jousmäet muistelevat.

omassa rannassa vihkimisestä syntyi hiljaiseen sen jälkeen, kun Oona parisen vuotta sitten muutti Ismon aiemmin hankkimaan taloon.

Häitä suunnitellaan todettiin, että miksi lähteä rakkaasta pihaan kirkkoon, kun kirkon voi tuoda pihaan.

Ville von Grossin havaintojen mukaan halu järjestää pienimuotoiset häät on jostakin syystä tekijä, joka saa monet luopumaan kirkollisesta vihkimisestä. Ajatellaan, että kirkollinen vihkiminen on järjestettävä fyysisesti kirkossa, kirkon on oltava täynnä vieraita, ja että lopputuloksena on ”kymppitonni lasku”. Vihkimisestä tekee kuitenkin kirkollisen papin antama siunaus, eikä pappi laskuta kymppitonnia – ei itse asiassa senttiäkään.

Myös kirkossa häät voi järjestää vaikka viidelle ihmiselle.

– Toivottavasti nämä käsitykset olisivat pikkuhiljaa murtumassa. Tämä on sikäläkin hassua, kun kuitenkin esimerkiksi kastetilaisuuksia järjestetään paljon kodeissa ja mummoloissa, eikä kukaan silloin ihmettele, että miten se pappi tänne tuli. Ja vaikka vihittäisiin kirkossa, niin eihän senkään tarvitse olla täynnä kuin kuninkaallisissa häissä. Yhtä arvokas se tilaisuus on vähälläkin väellä, kun paikalla ovat ne vihkkiparille tärkeät ihmiset, von Gross muistuttaa.

Häihin liittyy monenlaisia odotuksia, eikä niihin liittyvästä kipuilusta pääse välttämättä täysin eroon, vaikka tilaisuuden suunnittelisi miten omaehtoisesti. Oona Jousmäki myöntää pyöritelleensä pitkään sitä, voiko häihin todella kutsua vain 20–30 ihmistä. Että onko se outoa, että puuttuuko tilaisuudesta juhlavuus.

– Kun siitä päästi irti ja antoi itselleen luvan suunnitella ihan puhtaasti meidän näköistä tapahtumaa, tuli tosi vapautunut olo. Oli todella kivaa suunnitella yhdessä, hän sanoo.

” Se oli lämmin ja välitön tilaisuus, jossa oli kivalla tavalla vanhan ajan tuntua.

– Kyllä tällaisessa asiassa kannattaa kuunnella sitä omaa ääntä. Mulle jäi niin hyvä mieli siitä päivästä. Pystyi olemaan tosi rennosti. Myös häävierailta saatu palaute oli ihas-

tunutta. Vaikka esimerkiksi ulkona syömistä etukäteen vähän ihmeteltiin, jäljestäpäin tilaisuutta kiiteltiin kauniiksi, ikimuistoiseksi ja hääparin näköiseksi. Samaa mieltä on vihkimisen toimittanut pastori.

– Se oli lämmin ja välitön tilaisuus, jossa oli kivalla tavalla vanhan ajan tuntua. Vaikka oltiin ulkona, oli helppo puhua. Yleensä ihmiset kyllä ihmeellisesti kuulevat, jos on sellainen puhe, minkä he todella haluavat kuulla, Ville von Gross muistelee.

Erilaiset olosuhteet saattavat tuoda myös papin rooliin uudenlaisia muuttujia.

– Yhden kerran pellonreunassa oli niin paljon parmoja, että ne lensivät puhussa suuhun, ja Kuusaankosken laiturilla pelkäsin, että nyt jos pudotat sormukset, ne ovat tuolla johlossa ikuisesti.

– Toivottavasti tällaisia tulisi lisää! von Gross tuumii.

Kaaoksesta tasapainoon

Heidi Nykäsen tuoretta raittiutta koeteltiin aikoinaan dramaattisella tavalla. Nyt korona rajoittaa elämää neljän seinän sisälle, mutta toivo auttaa jaksamaan.

MINNA PALOVAARA teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Jyväskyläläisen Heidi Nykäsen elämä on tällä hetkellä päihteistä vapaa. Aina ei ole ollut niin. Varhaisissa muistoissa vanhemmat ovat juovuksissa ja elämä kaaosta. Koti oli usein turvaton paikka.

– Saatoin herätä yöllä yksin kotona. Valot paloivat, musiikki soi, ja pöydällä lojui kasa tyhjiä pulloja, hän muistaa.

Lapsi sopeutuu ympäristöönsä eikä osaa kyseenalaistaa oman perheen käyttäytymismalleja tai tapaa elää. Lapsi omaksuu myös nopeasti sen, ettei kotioloista ole sopivaa kertoa muille. Päiväkoti, koulu tai naapurit eivät puuttuneet tilanteeseen.

– Siihen aikaan ei tehty lastensuojeluilmoituksia, vaikka vanhemmat eivät tulleet esimerkiksi koululle mihinkään keskusteluihin mukaan, Nykänen sanoo.

Päihdeongelmat kotona pahenivat. Kun isä ja äiti erosivat, 7-vuotias tytär jäi asumaan isänsä luokse. Äiti muutti asunnosta toiseen, ja tyttö seilasi kotien väliä. Päihteet, väkivalta ja kaaos olivat tuttua, normaalia elämää. Omat alkoholikokeilut 11-vuotiaana muuttivat pian humalahakuisiksi tavaksi helpottaa oloa.

– Näin jälkikäteen ymmärrän, että olin jo silloin maistunut ja ahdistunut enkä kyennyt käsittelemään sisäistä maailmaani. Päihteiden avulla koin pääseväni siitä pois.

Kannabiksen käyttö alkoi 14-vuotiaana, ja kovemmat aineet tulivat kuvioihin 17–18-vuotiaana. Vanhemmat eivät kyenneet ohjaamaan lastaan, rajoja ei ollut ja kotiintuloajat puuttuivat. Äidin kiellot oli helpo ohittaa, koska itsekin käyttävältä puuttui uskottavuus. Tyttären alkoholikäytöstä tiedettiin, mutta huumekeilut pysyivät piilossa pitkään.

Kukaan ei katsonut perään myöskään koulutehtävissä.

– Kotitilanne oli niin stressaava, ettei kouluun pystynyt keskittymään. Haahuilin ja sinkoilin ympäriinsä. Peruskoulusta jäi olo, että olen tyhmä. En ymmärtänyt, miten olosuhteet vaikuttivat, ajattelin vain, että vika on minussa.

” Elämä oli räpistelyä, olin aivan hukassa.

Paha olo vei synkät ajatukset usein kuolemasta haaveiluun asti. Hän muistaa kadehtineensa lastenkodeissa asuvia ystäviään – heillä sentään oli kotiintuloajat, ruokaa pöydässä ja turvalliset aikuiset ympärillä.

Tilanne kotona kiristyi niin pahaksi, että sieltä oli pakko päästä pois. Elämä jatkui poikaystävänsä luona tai kavereiden nurkissa. Elämäntilanne oli kaoottinen, vaikka hän yritti monta kertaa saada arjesta kiinni. Opinnot keskeytyivät joka kerta päihteiden takia. Yhtä koulua hän kävi puoli vuotta, toista kuukauden tai kaksi, kolmatta puolitoista kuukautta.

– Muistan ahdistuksen, että jotain pitäisi opiskella

ja tehdä. Elämä oli räpistelyä, olin aivan hukassa. Ei ollut käsitystä, miten elämästä selviää ja miten ottaa vastuuta itsestään.

Aineet vaihtuivat kovempiin samalla kun porukka ympärillä muuttui, ja oudosta meiningistä tuli normaalia. Jossain vaiheessa hän päätti itsekin kokeilla piikittämistä. Aineisiin jäi kiinni, vaikka jokainen suonen-sisäinen huumeannos oli riski, ja jokainen trippi saattoi olla viimeinen. Koskaan ei tiennyt, mitä kaikkea huumeannos sisälsi.

– Pelasin elämälläni venäläistä rulettia. Näin ympärilläni paljon kuolemaa, ja tuttuja joutui sen vuoksi myös vankilaan. Muistan miettineeni, joudunko itsekin mielisairaalaan, laskemaan tiilenpäitä tai mullan alle.

Riippuvaisen, sairaan ihmisen mielen täyttää tarve saada seuraava annos. Nuori ihminen ei myöskään tiedosta kaikkia vaaroja ja luulee olevansa kuolematon.

Ensimmäinen kokemus katkaisuhoidosta tuli 21-vuotiaana, kun itsekin käyttävä tuttava otti asian hoitaakseen, ja paikka järjestyi. Kuntoutusjaksojen ja tukiasumisen avulla raitis jakso kesti yli neljä vuotta, vaikka alussa hoito jäi pari kertaa kesken.

” Olen saanut uuden pohjan elämälle.

– Pääsin maistamaan, miltä raitis elämä tuntuu. Sain itseluottamusta ja turvaa. Aloin käsitellä sisäistä ahdistustani vertaistukiryhmissä ja hoitohenkilökunnan avulla.

Vuoden raittiuden jälkeen Nykäsen äiti surmattiin. Poliisit tulivat silloiselle työpaikalle kertomaan suru-uutisen.

– Tilanne oli kuin huonosta rikoselokuvasta. Onneksi pääsin poliisien kyydissä tuttuun hoitokotiin, ja sain jäädä sinne kolmeksi viikoksi kriisihoitoon. Minulla ei olisi ollut yksin mitään keinoja käsitellä sitä asiaa.

Äidin hautajaiset järjestyivät yhdessä mummon kanssa. Pysäyttävän menetyksen jälkeen raittiusjakso jatkui vielä kolme vuotta. Sinä aikana hän opiskeli lähihoitajan ammattitutkinnon ja erikoistui päihdetyöntekijäksi.

– Kokemusta on kertynyt pöydän molemmilta puolilta, hän hymähtää.

Raittiista ajanjaksosta jäi halu elää ilman päihteitä. Nykänen ajattelee, että Jumala johdatti hänen polulle oikeita ihmisiä oikeaan aikaan. Hän tutustui uskovaan entiseen päihteiden käyttäjään, sydämelliseen typpiin, jonka silmistä loisti puhdas katse. Uusi ystävä kutsui hänet matkalle tutustumaan venäläiseen päihdetyöhön.

– Lupauduin mukaan uskovaisten bussiin, ja kuuntelin koko matkan puhetta ja laulua Jeesuksesta. Silloin koin ensimmäisen kerran elämässäni turvallisuuden tunteen.

Hän alkoi käydä seurakunnan tilaisuuksissa, löysi us-

kon, ja sai siitä voimaa taistella päihteitä vastaan. Jeesus ja Jumalan sana kiintopisteinä hänellä on lupa olla rikkinäinen, rönsyilevä ja inhimillinen ihminen.

– Ennen uskoontuloa olin hukassa. Ensimmäisen kerran sisääni tuli rauha ja turva, vaikka en tiedä vielä mitään tulevaisuudesta tuolloin, eikä minun tarvitsekaan tietää. Voin olla koko ajan yhteydessä Jumalaan. Olen saanut uuden pohjan elämälle.

Tie kohti raitista elämää on ollut oppimista, taistelua ja kipujen kohtaamista raakana – ilman kemialla. Ajoittain todellinen maailma tuntuu kovalta ja vaikealta kestää. Välillä prosessi on pysähtynyt ja ottanut takapakkia. Uusi normaali arki pitää rakentaa pala palalta, ja tasaantuminen voi viedä vuosia.

– Kun alkaa elää ilman päihteitä, mieli ja keho joutuvat stressitilaan, koska elimistö on tottunut kemialisiin aineisiin. Myös hermosto on yliaktiivinen ja hälytystilassa.

Vuosien varrelle on mahtunut raittiita aikoja ja hoitoalan töitä erilaisissa työsuhteissa. Nyt on kulunut yli vuosi ilman korvaushoitoa täysin raittiina, mutta ilman tukea se olisi vaikeaa. Ympäriältä löytyy kuitenkin saman kokeneita, jotka ymmärtävät moninaiset tunteet ja esiin nousevat takaumat, kun ei enää ole kemialla turvattamassa tuskaa. Tukena ovat myös muut naiset KokoNainen-hankkeen kautta.

Juuri nyt korona rajoittaa elämää neljän seinän sisälle. Töitä täytyy tehdä etänä, monet toiminnot ovat tauolla, eikä ystäviäkään voi tavata. Rakkaat harrastukset laulu ja tanssi sujuvat silti kotonakin. Myös kokemusasiatuntijakoulutukseen valmistautuminen ja tulevaisuuden suunnittelu luovat toivoa.

– Nyt todella ymmärrän, kuinka tärkeitä läheiset ihmiset ovat. Jos en olisi uskossa, tilanne ahdistaisi todella paljon, Nykänen huokaa.

Tiesitkö?

Yhdessä KokoNainen-hanke Jyväskylässä

- Tarjoaa tukea ja apua arjen hallintaan päihteitä käyttäville ja päihteiden käytöstä toipuville naisille.
- Nainen kohdataan ensisijaisesti naisena, ei päihteiden käyttäjänä.
- Naiseutta käsitellään yksilö- ja ryhmätoiminnoissa teemojen kautta (itsetunto, häpeä, syällisyys, seksuaalisuus ja omat rajat).
- Asiakkaaksi voi hakeutua ottamalla yhteyttä hanketyöntekijä Laura Pöyhöseen (040 643 4291, laura.poyhonen@kirkkopalvelut.fi).
- Yksilötapaamiset pyörivät koko ajan, ja uuden KokoNaiset-ryhmän suunnitellaan alkavan syksyllä yhteistyössä Jyväskylän seurakunnan kanssa.

Heidi Nykänen ilmaisee tanssilla sen, mitä ei voi sanoilla kertoa. Kehoon patoutuneet tunteet ja traumat purkautuvat liikkeeseen.

Lähimmäisen puhelin

Keskusteluapua koronan aikaan

Koronavirusepidemia voi herättää monenlaisia ajatuksia. Karanteeni puolestaan lisää yksinäisyyden tunnetta. Murheita ei tarvitse kantaa yksin, jutellaan ja halutessasi rukoillaan. Numerosta voi tiedustella myös arjen apua.

Ota yhteyttä, olemme sinua varten:
041 730 3453,
ma–su klo 8–20
Myös pääsiäisen pyhinä.

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Päiväkerhot

Ilmoittaudu syksyn
päiväkerhoihin
15.4.-31.5.

[www.jyvaskylanseurakunta.fi/
tapahtumat](http://www.jyvaskylanseurakunta.fi/tapahtumat)

Päiväkerhot ovat 2–5-vuotiaiden lasten omaa kerhotoimintaa.

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Diakonian vastaanotot

HALSSILA, HUHTASUO

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 050 549 7024, juha.halonon@evl.fi, 050 549 7005, mira-maarit.vaisanen@evl.fi.
Myös ruokapankkiselätien uusiminen ajanvarauksen kautta.

KELJONKANGAS

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 041 730 3226, marjo.matti-la@evl.fi.
Myös ruokapankkiselätien uusiminen ajanvarauksen kautta.

KELTIMÄKI, KORTEPOHJA, KYPÄRÄMÄKI

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 050 549 7032, jukka.rantanen@evl.fi, 050 549 7026, ulla.hautamaki@evl.fi, 044 716 4959, ainoleena.laitinen@evl.fi.
Myös ruokapankkiselätien uusiminen ajanvarauksen kautta.

KESKUSTA JA LOHIKOSKI

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 050 549 7027, lea.pietilainen@evl.fi, 050 549 7001, sami.junttila@evl.fi, 050 340 0665 kaisa.toivanen@evl.fi tai 050 549 7006, elina.lintulahti@evl.fi.
Myös ruokapankkiselätien uusiminen ajanvarauksen kautta.

KORPILAHTI

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle, 050 557 9003, sivi.leppapuuisto@evl.fi.
Myös ruokakassien jako ajanvarauksen kautta.

KUOKKALA

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 050 549 7007, marita.riikonen@evl.fi tai 050 549 7034, sari.solis-maa@evl.fi.
Myös ruokapankkiselätien uusiminen ajanvarauksen kautta.

PALOKKA

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 040 560 9910, elina.romar@evl.fi, 040 7090 142, paivi.tuomola@evl.fi (ma–ke), 044 713 2486, paivi.hele-nius@evl.fi (to–pe).

SÄYNÄTSALO

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 050 598 0951, paula.kiviranta@evl.fi.

TIKKAKOSKI

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 040 560 9916, tiina.h.reijonen@evl.fi.

VAAJAKOSKI

Ajanvaraus diakoniatyöntekijälle 040 560 9926, marja-leena.liimainen@evl.fi ja 040 560 9927, tero.reingoldt@evl.fi.

Tapahtumat

TAULUMÄEN KIRKKO

Sanajumalanpalvelus verkossa su 26.4. klo 10, Ahonen, J. Hassinen, Tiisanen, T. Hassinen. Youtube: Henki & elämä. Katsottavissa myös sanomalehti Keskiuomalaisen verkkosivulla.

KAUPUNGINKIRKKO

Päivärukous verkossa torstaisin klo 13. Youtube: Kaupunginkirkko. Sanajumalanpalvelus verkossa su 26.4. klo 10, Tikkanen, Konsti, Laasonen.

nen. Youtube: Kaupunginkirkko. Sanajumalanpalvelus verkossa su 3.5. klo 10, Tikkanen, Konsti, Laasonen. Youtube: Kaupunginkirkko

KORPILAHDEN KIRKKO

Jumalanpalvelus verkossa su 26.4. klo 16, Karasti, Laiho. Jumalanpalvelus verkossa su 3.5. klo 10, Koivisto, Laiho. Jumalanpalvelukset ovat kuunneltavissa suorana Korpilahden alueeseurakunnan sivulla jyvaskylanseurakunta.fi/korpilahden-alueeseurakunta.

KUOKKALAN KIRKKO

Sanajumalanpalvelus verkossa su 26.4. klo 11, Bucht, Nieminen, Väisänen. Sanajumalanpalvelus verkossa su 3.5. klo 11, Mäkinen, saarna Liisa Ruuskallio, Solismaa, Lampinen. Tallenteet ovat katsottavissa Kuokkalan kirkon Facebook-sivulla.

PALOKAN KIRKKO

Sanajumalanpalvelus verkossa su 26.4. ja 3.5. Tallenteet ovat katsottavissa Palokan alueeseurakunnan Youtube-kanavalla.

TIKKAKOSKEN KIRKKO

Sanajumalanpalvelus verkossa su 26.4. kello 10, M. Partanen, L. Partanen. Raamatun äärellä verkossa to 30.4. kello 19. Paavalin kirje Filemonille, Markus Partanen. Sanajumalanpalvelus verkossa su 3.5. kello 10, Vallipuro, Partanen, Ruhanen. Katsottavissa myös sanomalehti Keskiuomalaisen verkkosivulla. Raamatun äärellä verkossa to 7.5. kello 19. Filippiäiskirje, Risto Vallipuro. Tapahtumat näytetään suorana Tikkosken alueeseurakunnan Facebook-sivulla. Voit katsoa lähetyksen

linkin kautta, vaikka sinulla ei olisi omaa Facebook-profiilia.

VAAJAKOSKEN KIRKKO

Perhekirko verkossa su 26.4. klo 10. Taize-hartaus verkossa su 3.5. klo 10. Tapahtumat ovat katsottavissa Vaajakosken alueeseurakunnan Youtube-kanavalla.

YHTEISET

KohtaamisPaikka @ Nettikirkko sunnuntaisin klo 17. Youtube kanavalla KohtaamisPaikka Jyväskylässä.

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

Herättäjä-Yhdistys
Verkkoseurat [www.facebook.com/
herattaja](http://www.facebook.com/herattaja) torstaisin klo 19.
www.h-y.fi/verkkoseurat

Jyväskylän Rauhanyhdistys

rauhanyhdistys.fi/jyvaskyla, 044 505 0653
Nuortenilta verkossa la 25.4. klo 19, arkistoalustus.

Nettiseurat su 26.4. klo 16.

Nettiseurat ke 29.4. klo 19.
SRK:n nuortenilälähetys la 2.5. klo 19.
Nettiseurat su 3.5. klo 16; klo 18 Radioseurat Järviradiossa.
Nettiseurat ke 6.5. klo 19.

Keski-Suomen ev.Lut.

Kansanlähetyksen
Lähetykskoti, Kauppakatu 13, 40100 Jyväskylä, 014 620 801, ksuomi@sekl.fi, <http://keski-suomi.sekl.fi>.
Jyväskylän/Lähetykskoti:
Katso Keski-Suomen Kansanlähetyksen toiminta nettisivuilta. Toimintaa sosiaalissa mediassa. Breikki joka tiistai netin kautta.

Keskipäivän
rukoushetki
ma–la kello 12

Rukoushetki on
katsottavissa
Jyväskylän seurakunnan
nettisivuilla
jyvaskylanseurakunta.fi

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Elämäkkaari

KASTETUT

Anton Sebastian Lovén Elomaa
Valma Vivian Harvia
Oliver Kristian Havukainen
Noel Kristian Oliver Hietakangas
Teo Hermann Hietamies
Alisa Elisabeth Hyryrynen
Lenni Eelis Julkunen
Genevieve Mya Alma Kainulainen
Emilia Aada Kristiina Kantanen
Nooa Benjamin Korhonen
Kaarlo Viljami Kortessalmi
Noel Armas Venjamin Lahtinen
Viena Edith Alexandra Lahtinen

Juliana Luna Linnea Lehtolahti
Victoria Maria Alisa Norja
Elsi Aurora Palvimo
Jasper Eeli Asser Putkonen
Liam Aaron Juhani Rasinperä
Matilda Anneli Siivonen
Frans Kristian Ensio Sormunen
Sohvi Lydyia Tenhunen
Jontte Juhani Alfred
Tiilikka Karvonen
Nuutti Eino Ilmari Vanhala
Olli-Pekka Viljami Vehkajärvi
Kiia Amanda Väyrynen

KUULUTETUT

Elias Kristian Nikki ja Kati Talvikki Sonninen

KUOLLEET

Sylvi Ilona Saukko 102 v
Eino Arvi Veistola 100 v
Aino Irene Lehtinen 97 v
Taimi Eila Sinivuori 95 v
Anja Liisa Päijänen 93 v
Martta Eliina Vallius 93 v
Maire Margareta Poutanen 92 v
Kirsti Helena Äijänen 91 v
Oiva Tapio Neuvonen 91 v
Pauli Johannes Komulainen 90 v
Laila Marjatta Ristolainen 90 v
Taimi Inkeri Valkola 90 v
Hilikka Helmi Willman 90 v
Pirkko Marjatta Laurikainen 89 v
Aila Annikki Naulapää 89 v
Sirkka-Liisa Paitola 89 v
Aune Sirpiniemi 89 v
Kaisa Mirjam Malin 88 v
Liisa Ala-Ilomäki 87 v
Elvi Helena Tikkanen 87 v
Raimo Raikas Lipponen 86 v
Riitta-Liisa Lipsanen 86 v
Anni Mirjam Ruutunen 86 v
Sirkka Marjatta Niekka 85 v
Eero Kalevi Nieminen 85 v
Heikki Puttonen 85 v
Maija-Liisa Pietarinen 83 v
Pauli Gunnar Miettinen 82 v
Eino Einar Poikonen 82 v
Lempi Marttinen 81 v
Pirkko Liisa Marjatta Raasakka 80 v
Ilpo Olavi Hyvärinen 79 v
Anna Liisa Lehtonen 79 v
Antti Vihtori Merivaara 79 v
Erkki Vihtori Takala 79 v
Anna-Liisa Loukiala 78 v
Kaija Anneli Toikkanen 76 v
Lauri Antero Altti 75 v
Kauko Aaro Järvenpää 74 v
Vesa Kosti Karvinen 74 v
Terttu Marjatta Suutari 74 v
Kirsti Irmeli Mäkinen 73 v
Ritva Anneli Mäkinen 73 v
Harri Antero Eskelinen 67 v
Seppo Antero Huuskonen 67 v
Jaakko Oskari Jämsä 65 v
Seppo Olavi Kettu 62 v
Jaana Hannele Myllylä 55 v
Timo Olavi Hakanen 51 v
Jussi-Pekka Määttä 38 v
Marko Juhani Laurikainen 37 v

Jumala, taivaallinen Isämme.
Sinä tunnet surumme ja tuskamme.
Anna meille turvasi ja lohdutuksesi.
Anna meille voimaa menetyksessämme,
jonka olemme kohdanneet.
Auta meitä luottamaan siihen,
että sinä pidät meistä huolen ja olet meidän kanssamme
surun vaikeina hetkinä.

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN YHTEYSTIETOJA

haloo?

Postiosoite: PL 103 40101 Jyväskylä

Kattavat yhteystiedot verkkosivuilla:
www.jyvaskylanseurakunta.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@evl.fi
ellei toisin mainita

KIRKKOHERRANVIRASTO

Tellervonkatu 5
Kirkkoherranvirasto 050 363 2300, avoinna ma–to klo 9–15.00, perjantaisin suljettu
Hautauspalvelut 040 162 3982, avoinna ma–pe klo 9–15.00
Neuvonta 014 636 611
Päivystävä pappi 040 535 2328
Kirkkoherra Arto Viitala 0400 540 490

Aseman Pysäkki

Johanna Kontinen 050 360 3484

Diakonia

Kirsi Lepoaho, asiantuntija vt. 050 521 5416

Hautaus- ja puistopalvelu

Antti Pekuri, hautausmaiden päällikkö 0500 426 420
Mervi Muinonen, ylipuutarhuri 050 365 0960, mervia.muinonen@evl.fi
Virpi Saarinen, toimistosiihteri 040 535 2167

Kiinteistöpalvelu

Maritta Lukkarinen, kiinteistöpäällikkö 0400 635 001
Heli Ihanti, toimistosiihteri 050 382 4424

Kipinä

Kauppakeskus Seppä, Ahjokatu 5, 044 737 1921
Paulus Pikkarainen, aluekappalainen 044 430 9075

Varhaiskasvatus

Ritva Parkkali, asiantuntija 050 549 7013

Leirikeskusten varaukset

040 535 1657
Pekka Kirjavainen, leirikeskusten isäntä 050 521 5407

Lähetys ja kansainvälinen vastuu

Raimo Laine, kappalainen 0400 748 671
Ulla Klemettinen, työalasihteri 050 3409 889
Lea Periaho, maahanmuuttajatyö 050 549 7033

Nuorisotyö

Janne Kippola, nuoriso- ja rippikoulutyön asiantuntija 041 730 0445
Hanna-Maire Leppänen, erityisnuorisotyönohjaaja, 050 521 5401
Petri Grönholm, erityisnuorisotyönohjaaja 040 509 8060
Henrik Ketola, vammaisnuorisotyö 050 549 7029
Pasi Bom, partio/Lehtisaari 050 5497 011

Opiskelijatyö

Johanna Tikkanen, ammattopiston ja ammattikorkeakoulun oppilaitospappi 050 521 5418
Elina Lintulahti, lukioiden oppilaitosdiakoni 050 549 7006
Matti Väätäinen, yliopiston oppilaitospappi 050 594 8167

Perheasiainneuvottelukeskus (PAK)

Matarankatu 1, aikavaraukset ti, ke ja pe klo 12–14.30 044 774 8052
Pasi Lampinen, vs. johtaja 040 182 5770

Rippikoulutyö

Ville von Gross, seurakuntapastori vs. 040 560 9934

Sairaalapastorit

Heikki Lepoaho, johtava sairaalapastori 040 737 7963

Taulumäen kirkko

Lohikosentie 2, 0400 308 120/044 481 1631
Jukka Hassinen, kanttori 050 523 4136

ALUESEURAKUNNAT:

HUHTASUO

Huhtakoti, Nevakatu 1 (liikekeskus), 040 560 9905/044 481 1628
Kipinä, Kauppakeskus Seppä, Ahjok. 5, 044 737 1921
Aluekappalainen Paulus Pikkarainen 044 430 9075
Seurakunta-assistentti Jutta Mäenpää 040 535 0492
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Anne Kettunen 050 340 0638

KELTIMÄKI

Keltinmäen kirkko.

Keltinmäentie 10, 050 549 7037/044 481 1630
Aluekappalainen vs. Johanna Salminen 050 549 7050
Seurakunta-assistentti Meija Meuronen 050 340 9899
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Katja Jansa 050 340 0639
Kortepohjan seurakuntakeskus
Isännäntie 4, 050 549 7038

KESKUSTA

Kaupunginkirkko 050 549 7043//044 481 1628
Aluekappalainen Seppo Wuolio 050 521 5415
Seurakunta-assistentti Jutta Mäenpää 040 535 0492
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Anne Kettunen 050 3400 638
Lahjaharjun kappeli
Ukonniementie 2, 050 549 7039

KORPILAHTI

Korpilahden kirkko ja seurakuntatalo,

Kirkonmäentie 1–3, 050 557 9008/044 481 1630
Palvelupiste 050 557 9012
Seurakunta-assistentti Virpi Kaunisto 050 557 9012
Hautausasiat 040 162 3982
Aluekappalainen Antti Koivisto 050 353 2727
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Katja Jansa 050 340 0639

KUOKKALA

Kuokkalan kirkko, Syöttäjänkatu 4, 050 549 7045//044 481 1629
Aluekappalainen Riku Bucht 050 407 0115
Seurakunta-assistentti Satu Saarikko 050 408 8816
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Tiina Korhonen 050 340 9887

PALOKKA

Palokan kirkko, Rovastintie 8, 040 560 9911/044 481 1627
Aluekappalainen Laine Teija 040 560 9906, teija.laine@evl.fi
Seurakunta-assistentti Esa Härköjärvi 050 340 0684
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Marja-Terttu Kivela 040 560 9908

SÄYNÄTSALO

Säynätsalon kirkko, Saarnatie 1, 050 340 9896/044 481 1630
Aluekappalainen Osmo Väätäinen 0500 545 611
Seurakunta-assistentti Meija Meuronen 050 340 9899
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Katja Jansa 050 340 0639
Neulaskoti, Pihkatie 4, Keljonkangas 050 549 7046
Seurakuntapastori vs. Esko Helenius 050 400 0014

TIKKAKOSKI

Tikkakosken kirkko, Kirkkokatu 18, 040 560 9917/044 481 1627
Aluekappalainen Risto Vallipuro 040 545 8720
Seurakunta-assistentti Esa Härköjärvi 050 340 0684
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Marja-Terttu Kivela 040 560 9908

VAAJAKOSKI

Vaajakosken kirkko, Kirkkotie 11, 040 560 9929/044 481 1629
Aluekappalainen Arto Kauppinen 040 560 9920
Seurakunta-assistentti Satu Saarikko 050 408 8816
Varhaiskasvatuksen ohjaaja Tiina Korhonen 050 340 9887
Jyskän seurakuntakoti
Asmalammentie 4, 040 560 9928
Kappalainen vs. Eeva-Kaisa Rossi 040 545 8730

JYVÄSKYLÄN
YKKÖSAPTEEKKI
Seppälän Citymarket
Vasarakatu 29, 40320 Jyväskylä
Palvelemme: ma-la 9-20, su 12-18
www.jyvaskylanykkosapteekki.fi

Etsitkö kristittyä terapeuttia?
— etävastaanotto mahdollinen
Marjatta Ollikainen
sielunhoitaja, sensorimotorinen psykoterapia
MA in Psychotherapy (IPSC/IATA, Tanska)
Jyväskylä
p.050 377 0167
www.helmimaria.net

LAKIASIAINTOIMISTO
VARATUOMARI
RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689
Kauppakatu 28 huoneisto 24
40100 Jyväskylä
riitta@lakikivela.fi
www.lakikivela.fi
perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäyntinä

Seuraava lehti 7.5.
Uutisia hyvässä hengessä!

Ja kasteesta kasvoi puu

Kastepuukortti kertoo, että Jyväskylän seurakunta on hankkinut jokaisen kasteen kunniaksi puuntaimen.

SIRPA KOIVISTO teksti
HANNES HONKANEN kuva

Jyväskylän seurakunta lahjoittaa jokaiselle kastettavalle lapselle puuntaimen. Puuntaimi on pienen lapsen ensimmäinen kastelahja.

– Taimi symboloi kastetta, jossa lapsi otetaan Jumalan yhteyteen. Kasteella on kauaskantoisen vaikutus lapsen elämään, samoin kuin puun taimella kasvaessaan, Jyväskylän seurakunnan varhaiskasvatuksen asiantuntija Ritva Parkkali vertaa.

Jyväskylän seurakunnassa kastettu lapsi saa kastetodistuksen välissä kastepuukortin, jossa kerrotaan, että seurakunta on kasteen kunniaksi hankkinut puuntaimen.

Puuntaimi on Jyväskylän seurakunnan aineeton lahja kastettavalle lapselle. Puuntaimet istutetaan kuivuudesta ja ilmastomuutok-

sesta pahiten kärsiville alueille Afrikassa tai Aasiassa Suomen Lähetysseuran Ympäristöpankin kautta.

Lähetysseuran ideoima Kastepuukortti on osa Lähetysseuran ympäristötyötä, johon liittyy vahva toivon näkökulma.

” Kastepuukortti on konkreettinen teko huolehtia ympäristöstä, ja vaikuttaa tulevien sukupolvien elämään.

– Jokainen kastettu lapsi, samoin kuin pieni puuntaimi, on ihme, joka luo uutta toivoa. Huolehtimalla ympäristöstämme, luomme uskoa siihen, että lapsillakin on tulevaisuus. Samalla voimme tukea kaikkein köyhimpiä maita löytämään keinoja ilmastomuutoksesta selviytymiseen, Jyväskylän seurakunnan lähetyksen ja kansainvälisen työn asiantuntija Ulla Klemettinen sanoo.

Kristittyjen tärkeänä tehtävänä on viljellä ja varjella luomakuntaa.

– Kastepuukortti on konkreettinen teko huolehtia ympäristöstä, ja vaikuttaa tulevien sukupolvien elämään. Pienilläkin teoilla on merkitystä, Ritva Parkkali jatkaa.

Jyväskylän seurakunta on sitoutunut tukemaan Ympäristöpan-

Jyväskylän seurakunta tukee Suomen Lähetysseuran Ympäristöpankin toimintaa lahjoittamalla jokaiselle kastettavalle lapselle puuntaimen. Puuntaimia istutetaan muun muassa Tansanian Kishapussa.

kin toimintaa ensivaiheessa viiden vuoden ajan.

Ilmastomuutoksen vaikutukset ovat jo todellinen uhka monilla alueilla Afrikassa ja Aasiassa. Suomen Lähetysseura tukee ilmastomuutoksen vastaista työtä tällä hetkellä Tansaniassa ja Nepalissa. Toiminnan keskiössä ovat met-

sien kasvatusta ja suojele. Puilla ja metsillä on merkittävä rooli siellä, missä aavikoituminen uhkaa elinolosuhteita. Kuivuus ja äärimmäiset sääolosuhteet vievät perheitä mahdollisuuksia toimeentuloon, ravintoon ja puhtaaseen veteen.

Metsät tarjoavat suojaa, ruokaa ja toimeentulon. Puut myös sitovat hiilidioksidia tehokkaasti, joten

metsittäminen auttaa ilmastomuutoksen vastaisessa taistelussa monella tavalla.

Puunistutuksen ohella yhteisöjä opetetaan pitämään huolta ympäristöstä, käyttämään puuta säästeliäästi ja kertomaan siitä, kuinka erilaisilla viljelykasveilla ja -tavoilla perheet voivat turvata monipuolisen ravintonsa.

Hengissä

Hyvä paimen ei peru kutsuaan

Miksi juuri tämä teksti on Hyvän paimenen sunnuntain evankeliumiteksti? Mitä se kertoo?

Evankeliumiteksti sijoittuu pääsiäisen jälkeisiin tapahtumiin. Se saa pohtimaan Jumalan kutsua ja ihmettelemään Jumalan armon salaisuutta. Se kertoo myös siitä, millä tavalla Hyvä paimen Jeesus kaitsee laumaansa. Pietari sai kutsun paimenen virkaan kirkossa. Siksi Jeesus sanoi Pietarille: ”Ruoki minun lampaitani”.

Miksi Jeesus valitsi juuri Pietarin seuraajakseen, vaikka tämä oli kieltänyt Jeesuksen kolmasti?

Opetuslasten joukossa juuri Pietari oli korostanut omaa sitoutumistaan ja rakkauttaan Jeesukseen, mutta nyt hän oli tullut tuntemaan katkeralla tavalla luontonsa heikkouden. Pietari ei kuitenkaan ollut menettänyt uskoaan. Jeesus tiesi sen – olihan hän jo ennalta nähnyt Pietarin lankeemukset. Jeesuksen kolminkertaiset kysymykset rakkaudesta vastasivat Pietarin kolminkertaista rakkauden kieltämistä. Niiden kautta Jeesus vapautti Pietarin palvelemaan häntä ja hänen laumaansa. Aivan varmasti tuo ko-

kemus vaikutti syvällisesti Pietarin käsitykseen Jumalan armon luonteesta. Kenties se teki hänestä myös armollisemman toisia kohtaan. Eräs nigerialainen pastori totesi omana kokemuksenaan, että hyvän paimenen on tuoksuttava lampaalle.

Mitä tarkoittaa Jeesuksen vertaus nuoresta, joka menee minne tahtoo ja vanhasta, jonka vyöttää joku toinen?

Opetuslapsille valkeni Jeesuksen arvoitussellisten sanojen merkitys vasta jälkeenpäin. Kukaan ei varmasti tahdo ja toivo kohdalleen kärsimystä. Silti se on Jeesuksen seuraajan osa tässä maailmassa. Pietarin osana oli seurata Jeesusta aina yhtäläiseen kuolemaan saakka. Kirkollisen perimätiedon mukaan Pietari, aikansa mittapuulla tuolloin jo vanha mies, ristiinnaulittiin Roomassa.

Millä tavoin tämä evankeliumiteksti puhuttelee sinua?

Aika usein kohtaan itsessäni langenneen Pietarin. En taida olla ainoa. Meidän omat lankeemuksemme ja vikamme saavat meidät helposti tuntemaan, että emme kelpaa palvelemaan pyhää Jumalaa. Mutta Hy-

Evankeliumi Joh. 21: 15-19

Kun he olivat syöneet, Jeesus sanoi Simon Pietarille: ”Simon, Johanneksen poika, rakastatko sinä minua enemmän kuin nämä toiset?” ”Rakastan, Herra”, Pietari vastasi, ”sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sanoi: ”Ruoki minun karitsoitani.” Sitten hän kysyi toistamiseen: ”Simon, Johanneksen poika, rakastatko minua?” ”Rakastan, Herra”, Pietari vastasi, ”sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sanoi: ”Kaitse minun lampaitani.” Vielä kolmannen kerran Jeesus kysyi: ”Simon, Johanneksen poika, olenko minä sinulle rakas?” Pietari tuli surulliseksi siitä, että Jeesus kolmannen kerran kysyi häneltä: ”Olenko minä sinulle rakas?”, ja hän vastasi: ”Herra, sinä tiedät kaiken. Sinä tiedät, että olet minulle rakas.” Jeesus sanoi: ”Ruoki minun lampaitani. Totisesti, totisesti: Kun olit nuori, sinä sidoit itse vyösi ja menit minne tahdoit. Mutta kun tulet vanhaksi, sinä ojennat kätesi ja sinut vyöt-

Säynätsalon alue seurakunnan seurakuntapastori Esko Helenius.

tää toinen, joka vie sinut minne et tahdo.”

Näin Jeesus ilmaisi, millaisella kuoleamalla Pietari oli kirkastava Jumalaa. Sitten hän sanoi: ”Seuraa minua.”

vä paimen lohduttaa meitä lakkaamatta si- jaiskärsimyksellään ja syvällä myötätun- nolalla. On kerrassaan ihmeellistä, että hän tah- too käyttää meitä vähemmän hyviä seu-

raajiaan, ihan kaikkia lampaitaan, omien päämääriensä toteuttamiseksi, niin seura- kunnassa kuin laajemminkin elämässä. Hän ei peru kutsuaan.